

ВРШАЧКИ ГЛАСНИК.

ЛИСТ ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ И ПРОСВЕТНЕ ИНТЕРЕСЕ

Издаје сваке недеље на табаку.

Цена му је годишње 8 круна
 „ „ „ на по годишње 4 „
 „ „ „ на четврт годишње 2 „
 За Србију, Црну Гору, и остале стране земље
 12 динара год.

Одговорни уредник:

МИЛАН КАСАНОВИЋ.

Ручнописи шаљу се уредништву а претплате администрацији
 Ручнописи не враћају се натраг. Неплаћена писма не примају се.

ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ Ю НОВ.

Огласна је цена од реда ситних слова

За први пут 10 потура
 „ други 8 „
 „ трећи пут 6 „
 сем билеговине од 60 потура за сваки оглас
 За „припошлано“ 1 круна од реда.

Брука за бруком.

Пред нама је 46. број „Српског Сиона“, а са њиме и „велика депутација свештеничке скупштине“, која је коленипреклово „одпузила“ до газде Георгија, да му једним јудиним „целованијем свете деснице“ излије своје *ронске* осећаје о превеликој својој љубави према св. оцу. Да грдне бруке! Да ли има гадније слике од ове, када један у толиким бројевима „Стража“, — тога народног највернијег гласила — јавно жигосани *кајшиар, крадљивац* и т. д. човек, односно жалосни патријарх са свечаним и преблагим лицем **Благосиња** своје верне skutonoше, слуге божијег олтара. Зар ово није брука, зар ово није гнусна иронија Христове науке, по којој само архијереј светла карактера, чиста живота и неокалана образа може дати свога благослова стаду свом. И зар ово није и од стране тих свештеника најниже понижење и исмевање свога чина и светога позива, када се фарисејски клањају човеку, који стоји пред светом као каква црна аветина, као антихрист, кога је изобличио читав српски народ кога би требало из цркве искључити!? Па имају ли ови свештеници у себи иоле побожности и искре светлосне лучи из Христове науке, када се клањају демону, који је у виду смртнога човека сео на патријаршески престо, на столицу Арсенија, Стевана и Јосифа? Не, у њима је изумро сваки осећај према леном, добром и добродетелном. —

они су прожмани гадним себичлукотом и одвратном саможивотошћу, које се гнуша сваки поштен и трезвен човек.

Па како узвикнуше сићушни пузавци када је Георгије у дворану ступио. Обузе их неко небписано мило и чисто очарани разјанише чељусти кад угледаше свога патрона демона и громко ускликнуше: „Живио св. Патријарх Георгије!“ Да грдне ироније! Да ли беше заиста усклик који је из чистог срца, из чистог и непоколебивога увера о светлој души патријарховој понижао; или је то само гола обмана да се измами од стране његове који аспидски осмејак, које обећање или каква материјална награда, за коју чезну покварене душе, људи којима је само до свога трбуха стало а најмање полагају на врлине, којима треба да су и најнижи украшени, а којима они немају нити ће је имати Биће ово последње, јер не верујем да би један томе свестан и светла карактера човек могао изустити такве речи, којима се уздиже и јавно уздиже човек о коме и најрелигијознији у народу имају сасвим друго мишљење но што га имају јадни поздрављачи, мњење које најчистије сенку баца на данашњег патријарха на с њиме и на оне, који му се клањају и славе га. Али да, врећа нађе закрпу. Сад узмимо и ово, на то одушевљено клицање. У тој „великој депутацији“ је био и један свештеник — варошки. — који се не тривуг већ хиљаду пута пред људма одрекао патријарха жигосао

га као најгорег грешника, и у потпуном смислу одобравао писање српске „Страже“, а сад се ето и тај братац ушуњао и подвукао под skut онога на кога је пљубао, од кога се презриво окренуо. Па може ли бити веће ироније на свету од ове, може ли бити шкандалозније појаве него што је ова?! Срам да вас буде иски пузавци!

И где поздравља! „Свети патријарше! Господине најмилијостији!... Зар зато што је бившега баштована усред зиме истерао из службе, да је сиромаш на очиглед свију карловчана од студени и глади промрзао и од јада свиснуо? Зар зато, што је бившем двореком лакту А. В. пред смрт одузео храну, коју је уживао код толиких патријарха од 48. год. и годишњу плату, да је у дубокој старости својој од туге и јада свиснуо??? Или зар зато што је на ерамоту целог српскога народа овако подло општегено „шандорску“ општину и друге, или зато што је све своје рођаке око себе скупио да их гоји народним благом...???

„Дошли смо, да те поздравимо и да ти благодаримо, али уједно и да изјавимо наше највеће поверење на Архиепископско, по св. цркву нашу благодатном и спасоносном раду твоме...“ рекао је између осталог прота митровачки Авакум Стајић у име целе депутације. Зар има чега ерамнијег и подлијег од садржине ових речи. Зар је у „Јединственом Статуту“ спасоносан и

благодетан рад оца Георгија по св. цркву нашу, или у оним недељима, која је починио као прота, епископ и сад чини као патријарх? Покажите нам и најмање дело, које је тај човек учинио на корист цркве, на добро народа; покажите нам да видимо шта је учинио за цркву, шта за народ. Или се ваљда тај по нашу цркву спасоносан рад налазио у оном зверском гањању свеснијих свештеника, који се усљед његове окротоности и силедијске људи морали потуцати од немиле до недрага; или ваљда у оном мудром ћутању када се оно кројила капа православној всри и нашој автономји уважањем грађанскога баука...?

Даље вели да Бог „добро дело вавек награђује.“ Да крајње покварености, да гнусно лицемерство!!!

Овде мора човеку памет да стаети се од чуда и покора е му његови синови, које он на својим рукама носи и храни их, тако враћају, да се каменом на њега бацају. Српски народ није могао никад ни помишљати да на својим грудима храни змију из реда самих свештеника, која га хоће да отрује; није знао да ће се и међу његовим духовним пастирима наћи синова, који ће његово мњење сасвим наопако тумачити и у прок њему уздизати грех, клањати се неваљалству а газити врлину и презирати добродетеље. Па од чуда мора да узвикне:

Та зар има још људи, зар има свештеника, који треба да су узор

ПОДЛИСТАК.

ВАМПИР.

Из српског живота.

Нема ти суверенијег народа од Цигана! Неће ти Цига ноћу оставити врата отворена од своје сиромашне кокошнице, особито још ако се у сезлу која мртвац деси, на да га кумиш. Собије се у собу, па док сунце не грине, не изађа на поље. А како би и изашао једнак, кад ће га вампир одмах узјатати!

Десило се то некако баш у време вршацке, кад је „ча-Петар“ коловар умро. И он је био Цига, ал' од оних старих Цигана са дугачком уплетеном косом, коју не би на за какво благо дво одрежати. Он није радио пољску радњу, већ је крило котлове, правно опута и једном речу био је ковач. Становао је тамо на селу где и сви Цигани станују. Добра од општине једно парче утрине, то су поклади и направели себи кућаце. Ту вам је било на неких једанајест домова, на које пореку никад плаћали нису. Радила су у општини и кулуцила, те их је општана и трдила. Него су и вредни људи! Кад дође тако радња, а они ти раде, раде, мислиш као робови.

Кад мојега су оца обично они радиле, научили код нас, па неће отаћи на друго место, да им и сексер више платиш. Тако и

ове године нида дивенцира, а код нас пуно. Раде, а све једнако певују, подвикнују, шаде се и смеју. Само кад чују звона, а они се уташју, па на белу да чујеш. Тек кад престане звонити, а она ће некако са страхом ушатаи, да ли је ко умро, па кад дознају да није, наново се шаде.

Једнога дана баш седосмо за сто да ручамо, кад дотрча једно Циганче сво узакзано те ми рече да је „Дада“ умро, тако звачу сви Цигани „ча-Петра“. Е, да си их онда видео, на један најје окусао. Поустајаше од стола и одоше у гувно као громом опажени. Не боје се она мртваца, јер су на свакој дећи, већ се боје — вампира! Верују: да човек после смрти за шест недеља устаје ноћу из гроба, па обилази све оне с којима не живљаше у љубави, те их дави. А „ча-Петар“ беше целог века с њима у завади; поред тога опет стар и... та још за живота су у њему гледали вампира.

Не смеде на један кући ићи. Седе тако, па им није ни до јела, ни до чега, већ се разговарају као људи шта ће и како ће са „ча-Петром“. Досети се Буря нечему, слочи и отрча код ковача, а кад се је вратио, покаше један грдам клин и рече: Ово ћу ја њему у трбух, неће се он вампирити! те још пре заласка сунчева оде кући, да изврши што је наурио.

Охрабри мало ово Циганију, па поче опет веселије радити. Кад би време вечеро,

опет им није нешто по вољи. Смучено тумарају по гувну и дворашту, док их отац не ушата:

— А шта је вама, људи?
 — Невоља господине. Умро „ча-Петар, па ко сме сад кући ићи?
 — Немојте бит' деца; да вам може он мртав човек што радити, кад вам за живота ништа учинио није.
 — Вампир господине, па ће да нам дави децу...
 — Какав вампир? нема тога, него седајте те вечерујте, а њему нека је сретан пут!
 Речи их ове мало ублаже те слатко вечераху, а по вечери седосмо мало на двораште да се одморе. Сео и ја међу њима, те ћу их упитати:
 — А, бога вам, кажите ми шта је то „мучаво“ о чему цео дан говорите.
 — Па то је оно што дави децу... вампир!
 — Ја не верујем да има вампире!
 — Јао! Деле! Ти не верујеш а ја сам га баш видео. Дом'о ноћу, а то је баш био Сама Туцаков што је живо дотрчао поред мене, повампирео се на ето га! Ја спав'о са Громом, а он на Гргу за гушу, те дави, овамо, па онамо а Грга к'о дете плаче, виче, боле га, јер кад вампир узати...
 — Није истина!
 — Јесте истина је! па све црвоће са зубима, 'оће срце да му изе —

— Баш срце?
 — Дабоме да срце, с' тим се вампир 'рани.
 — Како то да човек може испод околне земље да устане и да изађе?
 — Кад се повампире може, само кад му клин од бране ударе у трбух, онда се не вампире.
 У том баш дође и Буря, те им исприча све што је учинио. Узео, вели, патрана па је намазео „ча-Петру“ врет на леђа и ударио му клин.
 — Е, сад је добро, сад ћемо ићи кући без брига.
 Лаку ноћ господине!
 — Лаку ноћ!
 Лагано и мирно одоше старији кућама, а момчадија остаде ту да ноћи. Поседали на земљу, па све о вампирима разговарају, а страх да их умори; ни до гувна да оду.
 — Боцо, рече отац једном отрчи у дућан, купи ми једно пакло дувана.
 — Ја не смејем господине, ноћ је, а раскрсница...
 — А чега се бојиш? Виш! месечина је, види се као на дану. Не бој се!
 — Нех иде и Грга са мном!
 — А, ја не идем манар дукат да ми даш.
 — Хајдемо, што да се бојиш, храбри га Боца, а овамо дрће као да га грозница тресе. Хајд, па ћемо и владу понети.

оправедљивости, кротости и правдољубивости, који су толико покварени, да и поред оне силне бруке, коју је дочекао српски народ од оца Георгија, још увидају у заштиту окорела грешника, кога је и стран свег презрео и са гнушањем се окреће од њега. Зар су тако ниско пали у покварености да још могу помишљати на благослов самога Бога, да благослови Георгија, ту маказу, тог рушитеља Христове науке, тога антихриста, који је изневерио свој рођени народ, који је плуноу у лице правди и погазио ону заповест божију „љуби ближњег као самога себе“ а тиме погазио саму науку Спаситељеву! Зар да бог благослови рад човека, кога је „Стража“ жигосала као дефрауданта, кајшишара крадљивца и т. д...? Срам да вас буде ви ниски подлаци, ви крштени фарисеји, ви страшне Јуде у лицу слугу божијег олтара, ви смутљивци и гадни лизавци!...

И проговори његова Светост: „Красне и слатке беху његове речи... Језуита над језуитама, троструки Јуда Искаријотски!... Али знај оче Георгије, да те нису опрале твоје медене речи, да те није опрала једна депутација тај измет свештенства од црне љаге, која ти је на чело ударена, а веће је моћи нико никад ни спрати; ти остајеш вагда онакв какав си заиста — изрод и неерећник. Нека ти кличу твоји лизавци и срамне скутоноше „живио“, с' друге стране јавно те проклиње цео српски народ, па и оно малено одојче на мајчини груди проклиње те и успављује се клетвом... Не опра се ти никад, срамни Вуче!

Ср. Карловци. Север.

„Стража“ у своје 44. броју од 20. новембра о. г. доноси на уводном месту, — поводом изишле „Изијаве“ у нашем листу бр. 46., подписане од 76 оvd. грађана, — чланак под насловом: „Епископ и народ“, заједно са истом изјавом. Па пошто ће исти чланак интересовати и нашу читалачку публику, то га ми од речи до речи доносимо.

Следи „Изијава“ из 46. броја „Врш. гласника“ а за тим:

„Ваштину, кад смо ово прочитали, нама се је пред очима сирило. Та то је управо нечувано како и докле ће натерати наш српски свет страшни пркос наших епископа а нарочито епископа

вршачкога Н-тарија! 76, словом седамдесет и шест српских породица одричу се утехе, коју им треба да даје од дедова наслеђена св. вера православања, јер не могу већ да подносе чуда, која у својој епархији врши владика Нектарије!

Хоће ли овај грозни случај њега да потресе? Неће ни мало; тај се не потреса. Мари он за Српство и Православље; њему је главно да он изврши свој њеф, па ће се изјави дичних Вршчана слатко насмејати и рећи, као што то он обичава: „Нека иду ако ће у Турке... та то су све шугаве овце!“

А Вршчани? Они морају да скрете руке и да мирују, јер су они, на жалост, сами олакшали епископу Нектарију да под видом неке „законитости“ тера свој њеф, јер се нису умели, нису хтели сложити код изборних пароха, ма да их је честити и код њих иначе врло уважени њихов општински председник на то живо упућивао, управо их закључао да се сложе! А, ето, у брзо, жалосне, прежалосне последице њихове међусобне неслоге!

Та неслога дошла је врло добро владик Нектарију — он јој је за цело припомагао колико је могао, те се он сад радује... а народ се одмеће од пона и црве! А ништа не би могло боље окарактерисати тога епископа и наше жалосне прилике него баш тај вршачки случај. Место да је он настојао сложити своје верне у љубави и споразуму, а ако то већ није могао, да се је бар држао обичаја који влада свуда у свету: т. ј. да је санкционисао вољу већине, он није угодни никоме него свом личној њефу. Епископ, који место да игра улогу добродошца и пријатеља свог народа он игра улогу Мефиста (ђавола) за цело ујасно!

Бадава... што се роди у греху, то у греху живи и умре. А епископ Нектарије се је родио у греху. С њим се је у своје време отпочела ера пркос епископа, која се данас тако „лепо“ наставља, па нема изгледа докле ће се тај пркос терати ако народ остане у овом управо неразумљивом мртвицу у којем се налази, ако не устане живо на ноге јуначке са законом у рукама, па да у својим општинским скупштинама или на јавним зборонима одлучно загризи свима пркосницима чочевши од епископа па навише: „Доде; а сад ни корак даље!

Главни основ св. нам цркве православне узрман је; ако оставимо да онако пође и даље, црква наша ће постати развалином. А шта ће нам онда рећи блажене сеи наших покојних предака, кад у своје време пред њих ступимо?

На патријарашкој столици један грозно обезлежени злочинац, а на епископским столицама људи, који га заклањају, па у том заклањању терају и сами пркос! А и са школом није боље. И њој на чело по епархијама посађују се, усостављају се људи о којима је доказано, па и у самом Сабору говорено да су злочинци!

Паје ли то грозно стање и неморало ли пропасти ако онако пође и даље? Па шта чекамо још? Зар ћемо да гасимо вагру тек онда, кад нам сагоре кућа до темеља? Зар се у истини не можемо да отресемо нашега данашњег мртвица? Зар смо у зближи осуђени на пропаст?

Народе, за име боље прени се! Или немали ко да покрене закониту околницу по нашим аутономним општинама? Има за ц-ло. Па шта се чека? Није ли тећ најпрајше доба да се листом покрену петиције (замолбе) на Нег. Безличанство нашег добродошца и оца: да учини крај овој срамоти која се као густи облак надвила над главама Његовог верног српског народа?! Молимо га да нас ослободи од бруке, да нам уклони са столице св. Саве кугу, која се на њој закармила, и кад глава падне биће и репови ситуији, јер од главе риба смрди!

Народе, у опасности је све што нам је најскетије... али можда си ти заборавио шта теби мора да буде свето?!

Писмо уреднику „Вршачког Гласника“.

Драги брате Србине!

Одавно сам имао намеру да Вам се јавим каквим год чланком, па ми се свака намера изјавила, а и како да се не изјавила: остарио сам — превалио 50-ту, па ми на ум не падају ни шале ни абиле; а! ево најпослије, савладавши све потешкоће, похитах са новом претплатом шаљући Вам 4. форинта за лист „Врш. Гласник“. — Знаш да у овом времену кубурите са новцама, јер како знамо, оутужили су Вас неки због неких чланака... па брже сад Вам је новац од пријекте потребе. Не брните се, брате Милане, ако Бог да и срећа јуначка Ви ће се спасти... Бог ће дати, па ће добро бити! И хоће, ако Бог да!

Читам ја „Врш. Гласник“, читам, ама баш онако у слат, па, баш да Вам испрено кажем: Ваши уводни чланци ваљају. Хвала и Вама као и г. г. сурадницима, који су Вам врло често у помоћи. — Ја ћу да Вам пишем само оно, што је за пријекту потребу нашег Српског народа, али ако нађете у мојим писмима погрешака, гледајте најпре исправити, па ако ваљају чему, онда их можете дати у штампу, јер нисам рад да мени за хатар штампате, а да Вас послуже грде због хрџаве израде... Владим пером колико умјем и знам, па што ја напишем послаћу Вам, те ако Ви нађете за мунаси (сколно) радите шта знате.

Елем да почнем.

Многи и многи журналиста пише о много које чему, и сваки бира чланак по чланак, све лепши од лепшега, у свој лист, али право да Вам кажем: ни у каквом листу не читаш оно, о чему ћу Вам ја да пишем.

Ми Срби нјере православне, не мало у свакој варошци имамо своју цркву, гдје идемо да се вишењем Творцу помолимо за срећу, напредак и здравље и т. д... Свака црква јесте за нас светиња — дом божији, па кад уђемо у цркву, треба да улазимо са највећим страхом! А чини ли се то? Кад смо у цркву на светој служби божијој, ту треба да смо сви мирни, молећи се благом и милостивом Богу. Па чини ли се и то?

Незнам како је тамо код Вас пријекто, а! овамо је право руголо: Уђите у коју цркву у Босни, па кад се чини највећа Богу молитва, чућете и видећете својим очима, како једно друго пита: „Како си, душе ти?“ Како су ти дјеца? „А што се ти кријеш од моје куће? Што ми не дођеш макар на каву и још Бог Вас пита шта се не говори...“

Па ваља ли то што се чини још у цркви, кад се Богу у служби чини?!

Улазио сам у католичке цркве, мухамеданске црквице, па све као да је једна душа

унутра, и ако их има по 200—500 и више; — ту Вам се та људи само Богу моле, а не свиђају и разбирају за своје и туђе послове.

Ја мислим да су овдје криви наши свештеници који, рек' би, гледају да зараде коју мантуру више, а стадо је њима до другог чега. Наш народ у Босни јако поштује свога свештеника; што свештеник каже то је светиња, па зашто не би свештеници који пут оцменули своју правду, да се држе реда у цркви, јер није црква кафана, да се у њој воде преговори о неком и неким стварима, но је црква: дом Божији, гдје требамо само молити се Богу, молиги се Богу сијермо и по-божно!

Па, драги мој Милане и брате Србине, ако Вам се допадне ово неколико редака, гледајте их и штампати, неће ли овај чланак прочитати они, који су позвани да једном учине ред у нашој светој српско-православној цркви у повосној Босни... а у шехерима: Бијелци, Брчком, Сарајеву, Тузли, Бајезити и т. д. али ко за варош Сарајево, гдје је јо славна и пречасна историја, (sic!) јесте најпотребније; јер Сарајевским клапетушама треба да се уста затворе док су у цркви, од неких разговора, осим побожне и скромне молитве... Најпослије молимо пречасно свештенство у Сарајеву и другим мјестима, да се осврну и на ову страну, иначе ми ћемо бити приморани сами уводити ред у нашој цркви у споразуму на црк. општинама, а свештеницима гријех на душу ако се изроди каква збрка међу народом и свештенством, јер је оно позвано — нико други! па ако оно од данас не уведе ред у цркви, ми ћемо знати шта нам чинити ваља.

Прије три мјесеца дана био сам у цркви и баш стајао сам близу лијеве пијевнице а до мене некакав нијемац. Тај Вам је стајао као уколпак све догле, док се не чуше са кора женски бурни гласови... Ја сам знао, да се то само разговарају (!) женскије, а нијемац ће на то: „Вас ист дас? Уифершеат!“ Шта му је то, ђаво ће га знати, али то сам чуо из његових уста и сво биљским. Да не рекне ко год: овако чудно што се чини у цркви, није прије било, ја им одговарам: јесте! али није на овај начин. Тада се ни тало и говорило да што би ова два говорила трећи не би чуо, а сада... али што да дуљам? Ја сам проговорио, а други ће наставити, па готово!

Читао сам оно ваљано писмо у „Гласнику“ од ваљнога Родољуба, па ми се в'ома допадо. И ја бих имао цео дан говорити о онаким стварима, али за данас нека је и оволико доста. —

Прими, брате Србине, топло Српско поздравље од: SSS.

— Идите, јер ћете сваки добити по цигарету.

Одоше, а! не иду већ трче. Не знаш кад су дошли.

— Ево господине, дувана.

— Но, јеси ли патрцао на вашира?

— Ја се не бојим ничега, могло би и на гробље ићи.

— Не мој на гробље, већ ако хоћеш у башту, донеси шљива.

— Отрча Боца, а друга сви за њим.

— Јоцо! рекох слуги, донеси ми нама мало шљива у котарцицу.

Устаде слуга и узе котарцицу, па је мету себи на главу и упути се шљивку.

Тек што је ушао у башту, спазе га Цигани па беж.

— Вампир, господине у башти, вампир!

— Ваљда је дошао мало шљива да једе, ко зна да ли има на оном свету?!

— Бога ми, господине, вампир је. Главна му као мерица велика, а ноге ни да видиш, као тресе.

Иде тако, а све муњаа.

— Јесте господине, потврдише остали.

— А што га нисте ухватили?

— Ко сме на њега да нађе?

— Ја смем! одговори Боца, чувши од мене да је оно слуга био. — Ко ће самном?

— А куда ћеш лудо, изећће те!

— Не марим! И оде управ у шљивик певајући неку песму, да растера страх и да јави бајати слугу да долази; но слуга када га чу прикрије се иза оградe.

— О-о Јо-цо-о! Јеси ли ту?

Ћути слуга и чека да што дубље уђе у шљивик.

— Хм! није то Јоца био. Вампир је то, — говораше сам за себе окрећући се на све стране и мотрећи да га одкуд не зграби. —

Шта да радим ако изађе испред мене? Ево ножа, распорићу га као ништа! и поче купити шљиве.

Бум! а бусен баш пред њега паде.

— Ко је то? викну улашено.

Бум! и други бусен.

— Море, ко си што се бацаш? Јер ако ти дођем тамо, ти ћеш ме памтити!

Мијау-у-у!

— Шта си сад мачка? Не мој да ме плашаш, јер где ножа, па ћу ти га у трбу!

Ку-ку! Ку-ку! Ку-ку!

— Сад си опет кукавица! Не бојим те се! Оди ако смеш!

Слуга лагано навуче кошуљу на главу па се упути њему.

— Јао! узвикну, па беж! што је игда могао, а слуга за њим. Код вратница скоро да га стигне, те не имајаше времена да их прескочи већ о земљу трес! а слуга па преко њега.

— Јаој, вампир! Не дајте ме, хоће да ме удави!

Поустајасмо сви, те похитамо да видимо шта је. Лежи Боца па ни да се макне, а слуга крај њега заценои се од смеха.

— Шта би с' тобом Боцо?

— Кажем ја, поче јецајући — хајдете са мном, а ви ни један да дођете. У мало што ме није удавио!

Ко?

— Па, вампир!

— Како?

— Ето како: берем ја шљиве, а он па се баца. Питам: ко је? а он нико да се одаове. Онег берем, кад се он претвори у мачку па мјуче, после у цего ни лај, а ја беж...

— О, о! чуде се остали, а слуга па прсне у гласан смеј.

— А, што се ти смејеш, као да није истина?

— Истина је, а! где ти беше нож?

— Само да сам ја њега у'ватио... вајнаше се.

Тада нам слуга исприча све и изда се да је он тај вампир био.

— Што ми то ниси пре казао, знаш да би те на нож...

Сиромаш, ни свршити није могао од нашег смеха, већ оде код сламе и леже.

Месец је у велико одскочио, кад је Циганија покупила била просуте шљиве и појела, и кад их отац оцмену, да се треба лећи и одмарати.

— Хоћемо господине, само кажите Јоци, да се не вампире више.

— Добро, казаћу му!

Оду у гувно и поћну се сви на сламу, а мердевине повуку горе, да у случају ако вампир дође не узмогне се до њих попети.

Још мало су по том цалакали, те се умире и засну. — А слуга је међу тим увео дугачак пајван, те га је прецизно на отвореној каваји у гувно. По том је утврдио четири

виле у колици и покрио их је чаршавом.

Ми о том писмо ништа знамо, мислили смо да и он сизва, а оно он се и за другог вампира спремаше. Није био могао сам да изведе своју намеру, с' тога оде у гувно, пробуди Боцу и саопшти му план свој, којег овај једва дочека. Устао је, те дође у дворште и узме колица у руке, а слуга пребаци преко себе други чаршав и стане кукурекати крај сламе.

— Мухано, Грго, Мухано! Повиче један те разбуди све. Кад погледаше доле, а вампир све око сламе. Док си трену на земљи су били и нагли дворшшту. Но срећа их није послужила да уману, јер преко препречена пајвана попадаше сви до једног. — Закасно се био Боца да изађе с' колици испред њих, но зато им се двоструко смејаше и ругаше.

На свађу и смеј, изађе отац те их умири и заповеди слуги да не чини ви те тога, већ да легну и да се одмарају.

Зорњача се указиваше на црвене небу, кад се умирише и полегаше убеђени да заиста нема вампира...

*

Допадо се било Циганија на сламу спавати, те и друго вече остану; али, надајући се да ће их слуга опет плашити, понесу собом и један добар котав воде. Кад су легли, легне и слуга у крај сламе, а они мислећи: хоће да их плаши, просну му сву воду на главу, благодарети му таме на том што их је научно и показао: да се не вампире мртви људи него живи...

Бела црква, 1893. Рамко.

Дана 20 тек. мј. у 7 ипо сахати у вече, последи дугог и тешког боловања, пресељила се у вјечност у својој 86. години: племенита добротворка, Константина удова Петровић, добра и непрежаљена мајка нашег дичног председника прив.-шк. општинске г. Петра П. Петровића.

Половина док бјаше у животу чаваше родољубива и племенита дјела, назва на то, да што јој даде десница да не види љевца; — зашто је сиротиња и проваја: сиротињском мајком. — Прије 3. Године приложила је у Сарајевску саборну нову прву величанствени Христов гроб за који је дала: преко 2000. форината! А сад, према самој својој смрти, дарива српско — православној вишој дјевојачкој школи своту од 1000 форината! Даље: „Српско православно црквеном привачком друштву „Слога“ своту од 100 форинти! — Убошном дому своту од 100 форинти! — све у Сарајеву.

Ова племенита и узорна сиротињска мајка бјаше у народу веома поштована, с тог јој и бјаше спровод, какав се замислити може. При општем чинодржењу бјаше омиљена старина, добротвор српског народа и узорна српски књижевник, Митрополит Б. Николајевић, са великим бројем свјештенства, а при спроводу био је и Његова Преузвишеност поглавар земље барон Анцл.

Жалим што не виђемо њеног љубљеног сина г. Петра, који због слабости не могаше присуствовати при погребу своје миле мајке.

Племенитој добротворки, која се од нас пресели у вјечност, довикујемо од свег срца: Слава ти! и вјечно ти пањат, блажена душо! Бог ти дао у рају насеље, а међу нама вјечно споменица! Побожно и смијрно молећи милостивог творца за љубо здравље милот јој сина, такођер народног добротвора, г. Петра Т. Петровића, срдачно Желимо: да нам га Бог пошлеш дуго и дуго година на јанку и понос понесних Срба Сарајлија. Живео!!!

„Стражар.“

Мостар, 17. Новембра 1893.

Пошт. досл. уреднице!

Ево се опет даћам пера, да вам опет о највишем мукана и невољама што год јавим. Бићу врло кратак, али ће вам српско срце ипак моћи осјећати доста опширно наше јаде.

Почетком ове школске године, овдашња вриједна српско-православна-црквено-школска општина подига је I. разред српске више дјевојачке школе. Школе се и свечано отворила. Али једне Неђеље дођење у сједницу општинску познати српски гласовници, те забрањивше сваку свечаност у погледу отварања српске више дјевојачке школе. — Не даду нам, да напријед корачамо, — па то вам је! . . .

А мјесто наше српске више дјевојачке школе отвори се свечано владина гимназија, која ће нам временом доста „доброга“ произвести . . .

Чудем да ће се 1. Децембра по н. к. о. г. отворити и владина виша дјевојачка школа, која ће бити „мелем“ дјевојачком срцу нашег народа. За данас вам о школама не ћу више писати, можда ћу се и опширније на ња кад год осврнути.

Са туге дај да мало пређемо и на хумор. Свако читач у хрватском листу „Обзор“: како има у Мостару предло што се зове „Хрватска“ Чудо! Ја рођени Мостаран, па ето све до сада не знадох, да има у Мостару крај, што се зове „Хрватска“. Прано рећи не знам ни сада за ту „Обзорку“ „Хрватску“ у Српском Мостару. Или се грдно преварио: државни Војводуни светог Саве за чисто српску земљу; а Мостар као престоницу српске свјести босанско-херцеговачке. Да, грдно се преварио, јер ето на паниру, — пардон, мједу кршима српском крљу, објавијеним и ласи се и „Хрватска“. Шта се смјетете, браћо Срби! ? Можда ће те једнога лијепог дана чути: да се српски Мостар зове „Нови Загреб“, а Војводина светог саве „Нова Хрватска.“ Да, бијесна упор-бења! А то ново научно откриће „Обзорно“ сав би образовани свијет заинтересовало, а особито браћу Словене. — Шта ви велите, ала би то било смијешно! Не, не би било ништа чудно, наше браће Хрвати усјане главе у стању су за једну ноћ сво Српство уништити, а мјесто њега подићи „Хрватство“

Али за данас доста, други пут више. Примите српско поздравље из кршине Херцеговине од брата Србина

Домбраницоца.

ВЕСТИ ИЗ МЕСТА.

Српско позоришно друштво. За 8 дана стићиће у нашу средину нами већ добро познато српско позоришно друштво, под управом г. Борђа Протића и отпочеће низ својих претстава у ново оправљеном Цевом позоришту. — Г. Протић бавио се у среду и четвртак у нашој вароши и све је преуготовио. Дакле, сад настаје оно најгласније, а то је, да се сви сложено претплатимо и одазовемо онако, како то и додикује дичним Вршчанима, који су се у свакој прилици, где се

тиче српске ствари, показали као прави Срби и искрени пријатељи Српства. Препоручивати ово вредно српско позоришно друштво, велимо још једном, влишно је, јер онај упечаток, кога је ово друштво оставило пре две године, довољна нам је гаранција за савестан рад. — Молимо наше штоване суграђане, који желе своја стара места у претплати задржати, да се тога ради изволу обратити г. г. Миги Матејићу, Влади Костићу, Васи Петровићу а и код уредништва овога листа. Претплата на 12 претстава стаје: Дољни балкон фор. 10; горњи балкон фор 8; седишта у партеру прва три реда по фор. 10; пет реди по фор. 8 а остали редови у партеру по фор. 6, од особе. При завршетку, још једном молимо наше суграђане, да се што обилатије одазову са претплатом, а друштву српском, као и господину Протићу довикујемо: Добро наш дошли!

Избор вршачког протопрезвитера. У одржаној конзисторијалној седници у прошли понедељак, закључено је, да се избор протопрезвитера има обавити 13. (25.) децембра о. г. Избору овом припуштени су: г. прота Шандор Стојадиновић; парох и намесник вршачки г. Живојин Милић и парох Иланички г. Ђорђе Стајић. О кандидатурама овим засада не ћемо ништа говорити но у наредном броју осврнућемо се на ове именоване кандидате и проговорити коју више.

Наш градоначеоник одликован Његово Величанство наш премиљостиви господар и краљ Франца Јосиф I. одликовао је нашег градоначеоника, г. Јована Семјера титулом краљевског саветника. (Königlicher Rath) Честитамо!

Свећење водике. За наступјући празник Св. Николе, отпочеће свећење водике по домовима свечара, од сутра (понедељак.) Ово се јавља свечарима ради знања, те се умобљављују да све приправе што је потребно, како би се свећење, погледом на велики број свечара, од стране г. г. пароха брже спровело.

Нови парох. Данас ће бити уведен у звање нови вршачки парох г. Коста Цијук.

„Освета“. У подлистку није нам могуће било овога пута донети наставак романа „Освета“. — Овом приликом доносимо једну приповетчицу из народа, за коју се надамо да ће интересовати наше штоватељске и читаче.

Нашој полицији! Туже нам се неки ови грађани, који станују у гробњанској улици, на нечистоћу која се сваки даном све више и више гомила у „Месиху“. Неке индивидуе којима није стадо до здравља људског бацају у „Месих“ разнао ђубре и нечистоћу, те овим прусузрокују смрад и кужан ваздух. Необзирују се ни на то, да су ту школска здања у којима има неколико стотина Срчади. Ми молимо нашу полицију да у погледу овом изда најстрожију наредбу па ко се и преко ове усуди да своје ђубре и др. баца у „Месих“, да догичног најстрожије казни. Добро би било оставити и таблу, на којој треба означити да је у „Месиху“ забрањено ђубре и другу нечистоћу бацати. — Свакако, наша полиција треба више пажње овоме да покљони. — ако низашта друго, а оно бар за љубав оне невинне деце, која оне школе код гвоздено вратнице посећују.

Министарска наредба о недељном одмору. Угарски министар трговине, Лукач Бела издао је на све слободне краљевске градове наредбу, да у недељу пред римски Божић и пред римску нову годину не ће важити наредба о недељном одмору, него ће се моћи цео дан продавати и куповати као и у други који дан. То је због тога, што римски бађић дан и дан у очи римске нове године, кад се обично највише назаурује и понавља, пада ове године у недељу.

Сватови. Прошле суботе обављено је венчање у нашој саборној цркви, венчао се г. Адољф ил. Бенедик ц. кр. ритмајстор са лепом српкињом, госпођицом Милом, ћерком г. Јована Величкога.

Даје лекције. Једна свршена приправница, српкиња, даје лекције из разних предмета ученицама. Ближе може се дознати у уредништву овога листа.

Један ученик. У штампарији овога листа упражњено је место једног ученика, који одма ступити може.

Пијачна цена.

Од метерске центе.

Четвртак 25 Новембра 1893.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Items include Жито најбоље, лопе, Наполица боља, лоша, Раж, Јечам, Зоб, Кукуруз, Сено, Сочиво, Гра, Кромпир, Говедина, Овче, Свињско, Телетина.

Путовање жељезничких влакова. Полазак за Темшвар 5 сати 28 м. ујутру: 1 сат 07 м. по подне; 6 сати 35 м. предвече. — Полазак за Базичаш 7 сати и 53 м. ујутру; 2 сата 12 м. по подне; 10 сати 17 м. у ноћи. — Полазак за Вел. Бечкерек; 5 сати 40 м. у јутру; 2 сата 20 м. по подне. Долазак из Вел. Бечкерек: 11 сати 49 м. у подне и 9 сати 03 м. у вече. — Полазак из Јасенове за Оравицу: 8 с. 35 м. у јутру; 3 с. по подне; 10 с. 55 м. у вече. — Долазак из Оравце у Јасенову: 3 с. по поноћу; 10 с. 25 м. пре подне; 3 с. 50 м. пре подне. — Полазак из Тамшвара за Арад: 8 с. у јутру: 1 с. 11 м. по подне; 8 с. 15 м. у вече. — Полазак из Војтега у Н. Бокшан: 7 с. 50 м. у јутру; 9 с. 10 м. у вече.

ВЕСТИ ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Субење бившим либералним министарима у Србији. Као што званично „Српске Новине“ јављају, расирава против чланова Авакумовићевог министарства, а због повреде устава, биће 9. децембра.

Српско министарство дао је оставку Краљ је поверио генералу Сави Грујићу да састави ново министарство. Ново министарство је овако састављено: Министар-председник и војни: Саво Грујић; унутрашњи: Пера Максимовић; просвете и привредних послова Светозар Милосављевић; иностраних дела: Андра Николић; финансија: Раша Милошевић; правде Сима Костић народни посланик; грађевина: Светозар Станковић; и народне привреде Бока Анђелковић народни посланик.

Избори варошког представништва у Вел. Бечкерек испали су по Србе врло повољно јер су у свима варошким срезовима победили Срби и то с великом већином Мићистама.

Посвећење нових владика. Јављају нам: да се је „отац“ Георгије изразио да ће обавити посвећење нових владика на Никољдан ове године. Но, како још није стигла потврда новоизабраних владика, то идемо да видимо хоће ли тако бити.

„Србадија“. Барон Јован Живојин је израдио нацрт правила за оснивање друштва „Србадија“, коме би била цел, да чува и негује све народне врлине, те да тако очува народ сам. У томе деловању се ваља строго држати постојећих државних закона и према томе и средства удешавати. Ова замисао је потекла на лађи „Прис“ кад су Срби ишли у Дубровник. Дај Боже да се ово велико дело и оствари!

Друштво „српског црвеног крста“ издало је позив на Српкиње — Београђанке, које се желе учесати за добровољне болничарке. Пријаве и упис трају до 25. нов. када ће почети теоријски и практични курс за припремање болничарки.

Бити крик и доћи до звана! Школски савет држао је своје седнице 31. октобра и 1. новембра о. г. те је том приликом поред осталих „бистрих“ предмета решено и ствар суспендованог епар. школског референта Мите Долге, иначе познатог брашнара и пијандуре: који је добро познат свом српском свету са својих великих „сулџер“ својстава. И шта писате, шта је школски савет са овом пијандуром урадио? Писате да га је јашно заваља? Не! Боже сачувај! Буд би отац Георгије, заједно са

својим приштињцама могао тако шта учинити са својим (по занату) братом. Он га је лепо реповоао, и ако је у истом „чудотворном“ свету пронађен за крива, и то са потпуним беривима. Дакле, (не смејте се) брашнар, пијандура и брат по занату оца Георгија — епархијски школски референт! Нашла се браћа па шта ћете!!

Трговац и пређашњи либерални посланик Аксентије Ковачевић умро се у Обреновцу.

Живе сазрани. „Ново Време“ у 138 броју јавља за „самоубство младог војеног добровољца Ваде Михајловића, сина покојног земског адвоката др. Пера Михајловића“, које се тобоже зблио 13. о. м., и надовезује читав роман о том догађају. Пошто у том листу не видимо, да је тај глас до сада побјеђен, ево на утеху родбини пријатељи тога слаом упокојеног младића јављамо да је не само све о његовом убиству казано сушта неистина, него да смо га 20. о. м. између 3 и 4 сата по подне видели у војничком одељу не само „жива“ него и потпуно здрава. „Н. Д.“

„Србобран“ доноси: Црногорци у Загребу. У недељу на Ваведеније, на путу из Русје у Црну Гору, бавили су се у Загреб Крцун Филипов Ђурашковић и брат му Ђуза, књажев телохранитељ. Они су били у Русији, да прегледе њихово имање, које се налази у околици града Берђанске, баш уз обалу Азовског мора, а даровао им га је руски цар, те га сад обрађује и надгледа Марко Ђурашковић, код кога су и горе поменути браћа били све љето. Уз пут свратили су се ето да разгледају Загреб и посете њиховог рођака Ст. Никола Ђурашковића, који овде на свеучилишту слуша филозофију.

Савски мост код Брчке. Угарски сабор примио је основу закона за градњу 2 и по км. дуге жељезнице између Гуње и Брчке те моста преко Саве. Сав трешак износиће 880.000 фор., од кога ће 400.000 фор. подмирити босанска управа а остало угарско министарство. Мост биће искључиво власништво Угарске а од прихода даваће се пет дванајестина босанском епару.

La Serbie. Под овим насловом почео је у Београду излазити на француском језику лист за политику, привреду и књижевност коме је задаћа да уознаје страни свет о односаима и приликама у Србији, и осталим балканским државама и земљама. Лист је лепо уређен, излази недељно једаред, штампан се у српској државној штампарији, и стаје на четврт године 10 дина.

Угарско министарство просвете обавестило је патронат српске гимназије у Новом Саду, да је прихватило да из државног кесе даде припомоћ за штампање књига на српском језику за српску гимназију.

Манастир Дечани. Из Москве српски Овамо је дошао из Дечана у Старој Србији игуман са св. моштима те скупља милостију у корист овог чувеног српског манастира. Он је био три месеца у Петрограду, где је скупио приличну суму. Ако и овде нађе онакав одзив као у Петрограду, даће Бог, да ће се моћи подићи и поправити та српска светиња која лане би онако дивљачки нападнута и порушена од Арнауца.

„Глас Црногорца“ доноси: (Љуб и Ненадовићу), поводом његове pjesме у „Стражилову“, којом обећава да ће брзо походити Нови Сад, наш народни pjesник Радоје Црногорац управо је ову pjesмицу:

Ти обећа уреднику „Стражилова“ листа, Да ћеш брзо походити Нови Сад доста. И то да ћеш изненада Синути у њему: Наш pjesничке, српски музе А сјајни зему. Да поздравим браћу милу У том српском гају. Где просијета шарм крила Ка' анђу у рају; А ништа нам ти не рече, Српски орде стари, О доласку — где бавстају Сабље и андари! О доласку у висине Изнад мора сиња. Где се Ловћен куца славом По врху Цетина! Да те виде Црногорци, Са „Царом јунака“. О pjesничке са pjesмама Свајетљавих зрака.

Телефонска веза. Министар трговине Дунав Бела, отворио је сад у недељу телефонску пругу између Будимпеште и Пожуна, Буре, Сегедина, Арада и Тамшграда и предао је одмах промету. Сво отварање извршио је министар својим говором, на који су одговорили велики жуцани дотичних градова и градски начелник престонице.

У неку бечку дуванску трафику утрчао је некакив млад човек, пристојно обучен, и кад је затворио врата од трафике, ударио трафику у три пут туним оруђем и попио 300 фор. У бегу ухвати га, по што је најпре револвером равнио једног кочијаша и себи у уста два пут пуцао.

Врховни командант кавкаски позват је у Петроград због реорганизације кавкаске резервне војске.

«Тајмс» из Одесе јављају, да је руска влада наредила да се у Николајеву сагради нова оловњача која ће се звати «Париз».

Русија. Велики кан од Киве доћи ће у Русију да представи руском цару свога сина, као наследника престола, те ћему на трон државе у Русији придати свечан дочек.

Из Бугарске. За председника собрању изабран је на место Петкова, који је постао министар, бивши министар просвете Живков.

Италијанска банка Кредито Мобиларе обуставила је плаћања.

— Близу Милана, у Италији, сударно се брзи влак са теретним. Погинуло је до 40 особа. Међу рањеницима налази се 20 путника из Аустро-Угарске, који су били послани у Рио де-Жанейро, па се враћали оданде натраг, јер се нису могли тамо настанити.

Атентат против бугарског кнеза. Из Софије јављају да је тамо ухапшен неки Иванов, бив. официр, на кога се сумња да је спремао атентат на кнеза Фердинанда.

Иванов је имао извршити атентат на дан погребна кнеза Батенберга. То је млад човек, бугарин. У затвору је бесно вакао: „Да могу, данас би убио кнеза.“ Мисли се да Иванов није душевно оболео. Он је признао да је још у Пловдиву хтео извршити атентат, али му се зато није дала прилика, јер кнез због болести није излазио. Бечком „Фреден-блату“ јављају, да се о овој ствари зна од пре четрнаест дана. Један рођак официра Иванова, према документима, који су нађени у Софији, имао је да изврши атентат. Иванов је отишао у Софију да поради да га помиљују због неке утаје. Али како за то није имао изгледа, Иванов побегне под сумњивим околностима, због којих је и ухапшен. Хартје, које су нађене код Иванова, наведе су на траг оног рођака Иванововог који је имао извршити атентат. „Агенција Балканска“, јавља о томе из службеног извора ово: „Овде ухапшени Иванов потпуно у пратњи једне личности рђава гласа (жена некога дуванџије) напусти гарнизон у Русчуку, пошто је провекерно 3000 динара побегне у Русију, где ступи у 30. регименту. У Русији Иванов се дружио с емигрантима, који га наговоре да где може убије кнеза Фердинанда и министра председника Стамбулова. Крајем октобра Иванов се врати у Бугарску под лажним именом и ступи у споразум са својим млађим братом који у Софији учи гимназију. Оба брата промишљали су о извршењу своје намере за време, док се двор бавио у Пловдаву, али им се није дала никаква прилика да изврше злочин. Кад се кнез у последњи петак вратио у Софију, оба брата ишли су за њим. Један друга емигрант, који се налазио у истом возу, познао је старијег Иванова и пријавио га жандармерији. Иванов је потпуно признао ствар и у скоро ће се предати ратном суду.

— У неком зверињаку у Сан-Девину догодио се грозан случај. Надзорник животиња ударио је бичем пантера, а овај журне на свога хранитеља и стане га грозно сакатити. У том додичи у кавез и газда, те удари на пантера, али и овај зло прође. У том из публице неко пробаје врат пантеру заострањеним гвоздетом и свали пантера, те тако ослободи невинне луде ове беде. Бадава, „вук“ длаку мења, али ђуд — никад!!

„Лепо семе за цвеће.“ У Берлину је неки дан уобичајно завежљаја (панета) учињен атентат и на канцелара Капривија и на немачког цара. У том завежљају, са којим је послано неко семење за зимско цвеће, била је паклена справа, која би се распрштала и убила онога, који јој је најближи.

Оба завежљаја са писменим послана су из Орлеана, дакле из Француско. Срећним случајем за времена је откривена паклена справа и несрећа уклоњена. Писмо од 11. (23.) нов., са којим је послана та паклена справа канцелару Капривију, гласи на француском језику овако: „Господину Ђенералу Капривију, канцелару немачке царевине. Част ми је, господине Ђенерале, послати вам мустје од семења неке врсте дивног цвећа. То се семење сеје у месецу децембру да се пожење у фебруару. Тој врсти мраз не штоди. Примите господине Ђенерале, изјаву мог особитог високог штовања У Орлеану. „Ри Булон 17. Де Шанто“. Кад се ађутанат државног канцелара, мајор Ебмајер, уверио о експлозивној снази завежљаја, позвао је одмах једног стражара пред двором а овај је јавно за догађај дотичном начелнику, који нареди, те завежљај који беше узео са собом, у стражари, отвори пушкар и нађе у њему паклену справу, која беше исто тако састављена као и она у Сиандави што се летос распрела. Пошаљач мора да је добро познавао ђуд Капривија, који миљује цвеће и сам га сеје у свом врту.

Језуите се враћају опет у Немачку. 1872. године законом је забрањен за Немачку овај католички калуђерски ред, који се у ширењу католичанства одликује ванредном енергијом и у постизавају те своје цели не бира средства („Цел осветљава средство“). Сада је тај закон у седници немачког сабора од 19. новембра укинут са 173 против 136 гласова те по том закону добијају језуите она иста права, која су до 1872. године имали.

РАЗНО.

Нешто о болести др. Докића.

„Нова сл. Преса“ добила је са поверљиве стране писмо датирано од 21. о. м., у ком се ово говори о болести Докићеве: Српски министар-председник др. Докић, који је већ у марту боловао од запаљене грудне марице, оболео је пре нека три месеца од запаљена плућа, које је узео необична маха и уз жестоке и трајне грознице проузроковало апсцес у левој дисцији. 21. септембра дошао је Докић, који је већ сасвим ослабио био, са личним лекаром краља од Србије, г. др. Јовановића у Абацију и ту пође за руком професору Глаксу у друштву са др. Јовановићем да пронађу дотле не примећено трулење и 26. октобра замолио је професор Глакс г. примар хирурга на Рупи др. Гросића, да начини пробу са убодом (Probe-Einstich) и кад се том гриком заиста нашао гној, одлучише се лечници на операцију, коју је тога дана др. Гросић без икакве препоне извео. Једно је ребро прорезано, отворена шупљина оног апсеса и ицеђено много гноја. Одмах после операције је нестало грознице, али високи пуле, па бесаница и никаква воља за јелом, као необична слабост давали су још увек повода за бојазан и од саме смрти. Уз то су још наступиле и халуцинације и катар у т. зв. „дебелом преву“, што је све више и више стављало у питање повољан успех операције. Но поред свега тога задечивање ране напредује непрестано. Брзина била и сан се знатно поправила, и катар у дебелом преву нестало. Само је воља за јелом непрестано слаба, тако да га лечници само влеко, јајима и коњаким могу да исхране. У след тога је још врао слаб, али се стање његово у ошће битно поправило, те нада да ће др. Докић остати у животу расте из дана у дан“.

Скупоцен гроб. Приликом ископавања старина у пустињи Сахари (у Африци) нашло се на гроб неког Мере, који је живио за владе Тета, краља из шесто масирске династије. Тај гроб састоји се из 21 собице и ходника. У 18. собици нашли су насликане вајарске радње, које су врло добро сачуване. У једној собици са ступовима налази се бојадисан кин (статуа) тога Мере а висок је 8 стопа. Гроб његове жене је ванредно леп. Сликне на зиду представљају плачуће жене, раденике, који израђују ствари од злата играјуће фигуре и т. д. Овај гроб спада међу најлепше што су до сада нађени у Мисру.

Прогутао алем-прстен. Маркиз Спинола, који је недавно умро у Ници, имао је драгоцен прстен од златова у вредности од 60 — 70.000 динара. После његове смрти није се тај прстен могао наћи те наследници тврде: да га је пок. Маркиз пред смрт прогутао да га се не дочеша његова стара газдарница, па захтевају да се леш Маркизов

ископа и ратуди, јер да ће се прстен за цело наћи у његовој утроби. —

XVI. век у XIX. Да би што интереснија била изложба, која ће се идуће године отворити у Анверсу, општински одбор анверски решио је да подигне један мали градић у онаком облику, какви су били градови у XVI. веку. На простору од 1 и по хектара подићи ће се 60 дућана и занатлијских радионица, десет гостионица и механа за путнике, 6 кућа — станова за грађане, једна богаташка палата са 20 малих дућанаћа у наоколо, једна црквица, болница, позориште под ведрим небом, пожарна кула — све то направљено тако, како се правило у XVI. веку. Становници тога градића такођер ће бити одевени у рухо тадашњег обичаја.

Смех као казивач људског карактера. Неки посматрачи тврде, да се по смеху човекем може пресудити његов карактер. Људи, код којих се при смејању ни чује слово а — то су људи отворена карактера, воле шум и кретање, но по некада су нестални и превртљиви. Они, код којих меланхолији и флегматични су. Смех на и — то је смех деча и људи навикних, услужних и оданих, а исто тако и неодлучних и повизних људи. Они, који се смеју на о — то су великодушни и смели људи: а који се смеју на у — то су мизантропи.

Спаљивање мртваца у Паризу. У Паризу је до данас било две пећи за спаљивање мртваца. Но те две не могу да изврше сву «нарудбину». Зато ће сад да граде још једну пећ, уз коју ће одмах бити једна дворана за посмртне свечаности и дворана (колумбарјум) за чување урни са пепелом спаљених телеса. У првој дворани ће се наметити гробина, са које ће се држати беседе у спомен умрлом. Колумбарјум ће бити дуга галерија око пећи за спаљивање (крематорјум), у којој ће се моћи сместити десет хиљада урни. — У северо-американским Сједињеним државама има данас 32 друштава за спаљивање мртваца и 15 крематорија. За последњих пет година спаљено је тамо више од 2000 мртвих телеса.

ОБЈАВА.

У смислу 169 §. 17. зак. чл. од год. 1886 имају из средине занатлија и трговаца бирати се 20 повереника занатлијске власти.

У верошима пак у којима се налази седиште окружног судије (солгабирова) имају се у смислу наредб. нас. кр. уг. министарства за земљорадну заната и трговину од 14-ог септембра 1884 Бр 42 816 осим оних за варош изабраних 20 повереника, такође из средине занатлија и трговаца ове вароши за окружну занатлијску власт још 20 повереника бирати.

За избор тих 20 односно 40 повереника занатлијске власти, одређује се дан 17. (5.) Децембра 1893 избор ће се обавити у локалу занатлијске задруге, дочинио речевога дана у 8 сахата ујутру и траје непрекидно до 12 сахата пре подне када ће се избор закључити.

Бирати се може сваки самосталан занат, лија или трговац у Вршцу, који је у год. 1893 најмање 15 фор. пореза по заради III. реда имао да плаћа. Бирач је сваки самосталан занатлија или трговац у Вршцу.

Гласа се тајно са гласовницама, у које се 40 кандидата уписују, више од 40 и нечисто написана неће се узети у избор.

Скрупцијум обавиће се тако да ће ових 20 који више гласова имају буду, прогласиће се за варошке поверенике, окружне власти. — Кад је по изабран, не може да се не прими избора у смислу 172 § закона о занатлијама.

Списак ових занатлија и трговаца који се бирати могу, лежаће до 17. (5.) Децембра т. г. на општи углед код занатлијске задруге за време званичних часова.

Капетанија као занатлијска власт I-ог степена у Вршцу 1-ог Децембра 1893. п. р. к.

БОДО
варошки капетан.

! НОВО СРПСКО ПОДУЗЕЋЕ !

Част ми је штованом грађанству вароши Вршца као и околине до знања ставити, да сам на овдашњој пијаци, а у кући поч. Драгодана (сада Рајзовој) у тамшварској улици, отворио

ФАБРИКУ СОДНЕ ВОДЕ

СОДНЕ ЛИМУНАДЕ
[KRASCHERL.]

Иста фабрика удешена је по најновијем начину садањег времена, те ће се с тога у истој израђивати

ЧИСТО ХЕМИЧНА СОДНА ВОДА

која је са здравственог гледишта препоручена од свију светских научњака и лечника. Даље упозорјем П. Н. грађанство на ову новину, а то је такозвани **KRASCHERL** СОДНА ЛИМУНАДА, справљена помоћу разних биљних сокова као: *соком од лимуна, соком од малина, соком од крушака, соком од вишана, соком од ванилије и т. д.* Иста содна лимуната изврсно је слатко пиће, које се препоручује како здравим тако и болесницима за расхлађивање, а добра је и уз вино.

Услед овог, надам се, да ће ме штов. грађанство како одавде, тако и из околине својим поручницама удостојати и потпомоћи да се ово једино овде српско подuzeће и одржи. Ја ћу се пак трудити, да сваку моју п. н. штов. муштервију задовољим, како са изврсним квалитетом чисто хемичне содне воде, тако исто и са содном лимунатом а и са најумеренијом ценом ових мојих производа.

На захтевање, ставља се и у кућу.

Вршца 20. Октобра 1893.

Са високопоштовањем:

П. ЂОРЂЕВИЋ